

Generació excessiva de residus, productes d'un sol ús i baixa reutilització de materials

La generació excessiva de residus reflecteix que la manera com consumim avui dia no sempre té en compte les conseqüències que pot generar. Molts productes es fan servir poc temps i després es llencen, cosa que fa augmentar la quantitat de deixalles. Per això és important analitzar aquesta situació i entendre com es relaciona amb l'ODS 12 i amb els hàbits de consum que tenim actualment.

Limpian la isla.

Font: El Dia (La opinion de tenerife)

La generació excessiva de residus és un problema bastant evident quan es parla de producció i consum responsables. A Espanya es produeixen cada any milions de tones de deixalles, sobretot de tipus municipal. Això vol dir que les cases, botigues i serveis generen escombraries de forma continuada. En part, això té a veure amb el fet que molts productes es fan servir poc temps i després es llencen sense gaire reflexió.

Amb els anys, aquesta manera de consumir s'ha fet bastant habitual, sobretot a les ciutats. Sovint es busca comoditat i rapidesa. Això fa que es comprin coses que no sempre són necessàries. Al cap de poc temps, moltes acaben a les escombraries.

Els residus municipals inclouen coses molt habituals del dia a dia: envasos, plàstics, paper o restes orgàniques. No tot això es pot evitar, però una part sí que està relacionada amb la manera com consumim. L'ús de productes d'un sol ús i el costum de comprar sovint fa que la quantitat de residus sigui més alta del que realment seria necessari.

També passa que alguns productes no duren gaire o es canvien ràpidament. Encara que funcionin, es substitueixen per altres de nous. La reparació no és gaire freqüent i reutilitzar tampoc és el més habitual. Tot això fa que s'acumulin més residus.

Segons dades oficials de Catalunya, l'any 2023 es van generar uns 3,77 milions de tones de residus municipals. Encara que la xifra hagi baixat una mica respecte a altres anys, continua sent alta. Si es mira per persona, la mitjana és d'uns 477 kg anuals. Dit d'una altra manera, cada habitant genera gairebé mig miler de quilos de residus a l'any.

Les dades deixen clar que no és un problema d'un sol any. Encara que s'hagin fet alguns esforços, la quantitat de residus continua sent alta. Això vol dir que les mesures aplicades fins ara no han estat suficients.

Una part d'aquests residus es recull de manera selectiva, però no tots. Tot i que el reciclatge ha anat augmentant amb els anys, encara hi ha una quantitat important que acaba a la fracció resta o en abocadors. Això indica que el sistema de separació i gestió encara no és del tot eficient.

En alguns municipis s'ha provat el sistema porta a porta per millorar la separació. En certs llocs ha funcionat millor que el model tradicional. Però no a tot arreu és igual, i hi ha diferències entre zones.

Hi ha diferents motius que expliquen aquesta situació. Un d'ells és que molts productes porten massa embalatge, a vegades més del que realment caldria. També passa que es canvien coses que encara funcionen. Per exemple, roba, mòbils o petits aparells es substitueixen simplement perquè surt un model nou o perquè passen de moda. Tot això acaba generant més residus del necessari.

La publicitat i les tendències també influeixen bastant. Es posen de moda productes nous i molta gent els compra, encara que els antics encara serveixin. Aquest consum constant fa augmentar la quantitat de deixalles.

Tot això té conseqüències que no sempre es veuen a simple vista. Quan s'acumulen moltes deixalles en abocadors, poden aparèixer problemes com males olors, emissions o filtracions que afecten el terreny i l'aigua. A més, gestionar tots aquests residus té un cost i implica gastar energia. Per tant, no és només una qüestió d'imatge, sinó que hi ha un impacte real al darrere.

Alguns residus, com els plàstics, triguen molt temps a degradar-se. No desapareixen ràpidament. Això vol dir que el problema es manté durant anys i pot tenir conseqüències a llarg termini.

Des de fa uns anys, les administracions han intentat posar solucions. S'han aprovat normes per reduir els residus i millorar la recollida selectiva. També hi ha objectius marcats des de la Unió Europea per disminuir l'ús d'abocadors. Tot i això, encara no s'ha arribat als nivells que es volien assolir i queda feina per fer.

A banda de les lleis, també s'han fet campanyes per informar la població. L'objectiu és que la gent separi millor i redueixi el que llença. Tot i això, canviar costums no és fàcil i sovint es necessita temps.

En definitiva, la generació excessiva de residus continua sent un tema important dins de l'ODS 12 a Espanya. No es tracta només de separar millor, sinó de produir menys residus des del principi. Això implica canviar alguns hàbits de consum i també replantejar com es dissenyen i es venen molts

productes. Si no es redueix la quantitat total de deixalles, serà difícil avançar cap a un model realment sostenible.

Per això, més enllà de la normativa, cal que la manera de consumir canviï a poc a poc. Accions senzilles com reutilitzar o evitar compres innecessàries poden ajudar. Pot semblar poca cosa, però si es fa de manera constant, pot tenir efecte.

El Prat de Llobregat, 26 de gener de 2026

References

- (n.d.). ODS 12. Garantizar modalidades de consumo y producción sostenibles. Retrieved 03 11, 2026, from <https://www.diba.cat/es/web/ods/consum-i-produccio-responsables>
- (2018, April 6). El trabajo de la UE para la gestión sostenible de residuos | Temas | Parlamento Europeo. Retrieved March 11, 2026, from <https://www.europarl.europa.eu/topics/es/article/20180328STO00751/el-trabajo-de-la-ue-para-la-gestion-sostenible-de-residuos>
- Circular Economy - Environment - European Commission.* (n.d.). Environment. Retrieved March 11, 2026, from https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy_en
- La generació de residus baixa a Catalunya el 2023.* (n.d.). Generalitat de Catalunya. Retrieved 03 11, 2026, from <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/627862/la-generacio-de-residus-baixa-a-catalunya-el-2023>
- Moran, M. (n.d.). Consumo y producción sostenibles - Desarrollo Sostenible. Retrieved March 11, 2026, from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-consumption-production/>
- Objetivo 12. Garantizar modalidades de consumo y producción sostenibles.* (n.d.). Instituto Nacional de Estadística. Retrieved 03 11, 2026, from <https://www.ine.es/dyngs/ODS/es/objetivo.htm?id=4910>